

401/11/1978

התאחדות בולאיישראלי
הספריה

הירחון פישטאלין לכבודנו

הרב עוזיאל קוק

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

7-8
1978

פ

בשירות הבולאי

תמת גומי, המציגת כי הוטסו בצדור הפורה, עם חתימתם של המטיסים. ס"ה הוכנו כאלף גלויות כאלה.

60 אלף מינויים בשירות הבולאי
 פרטיטים מעוניינים על תפוצת בולי ישראלי דודרי דואר המיעדים לאספנום מסר מנהל השירות הבולאי בהרצאתו במועדון אגדת הד. בולאים בתל-אביב.
 משתבר שמספר המינויים בשירות הבולאי הוא השנה 60 אלף. זהו מספר לא מבוטל כלל וכלל, בהתחשב בעובדה שמדובר באספנום מעוניים על מספר בולים מכל הנפקה ויש כמובן כאן המינויים שורות או גלונות שלמים. במקרה הנפקה הוא יותר ממאה אלף, לעומת זאת אין ביקוש לחותמות מיוחדות ודורי דואר אחרים שנעו לאספנום. השנה אין יותר מאבעת אלפיים מינויים על חותמות מיוחדות רוק אלפיים ושלוש מאות מינויים על דברי דואר אחרים, כמו גלויות, איגרות אויר, שוכרי תשובה ביליאומיים וכו'.

השירות הבולאי מספק עתה למיניו כ-16 ואירועיות בולאיות (שירות, בולים בודדים, גלויות, פינות עם מספר הגילין וכדומה), אלומ בולים עם פסי-יזחן המופיעים לאחרונה בדואר אינם מסופקים אלא במהדורות הראשונות ולא בכל הדפסה הזרת בתאריכי הופעה שונים. לאור התהעניות הרבה שיש עתה בבולאי זרחן שוקל השירות הבולאי אפשרות הספקת בהתאם לשינוי הדפסה שונים.

HECTOR GUZMAN I.
 Casilla 12 — Maipu.
 Stgo. 16.
 CHILE.

ANDRZEI BINCZYCKI
 SKR. 275
 60-967 Poznan 9
 Poland

**50 לטיסת "איטליה"
 מעל לקוטב הצפוני**

מעטפה מיוחדת עם בול של 200 לירוטות, שהונפק באיטליה, מוקדשת לאירוע חיובי ותדרגי אחד, מלאת 50 שנה לטיסת מטוס "איטליה" מעל לקוטב הצפוני. בטישה שנערכה ב-25 במאי 1928 התרסק המטוס, אחרי שהשכח את הקוטב הצפוני, ונספו אז 14 אנשי צוות מיטליה, נורווגיה, צ'כיה ושוודיה,อลם הטיס, שוגם היה בונה המטוס, הגנול אומברטו נובילה, נשאר בחיים והואשם בנטישת חברינו, הוא פוטר מהצבא ובנה מטוסים בשבייל ברית-המועצות. בהנפקת בול זה רואים כי הור שמו של נובילה, שהוא היום בן 93.

גלויה מצדור פורה

במסגרת אירועי תערכות "תביר" נערכ ב- באר-שבע מעוף של הצדור פורה, שהובא במשודרגניתה. בשל תנאים גיאוגרפיים אליו אפשר היה להטיס את הצדור בירושלים לעניין מבקרים הטעוכה ולכך הוטס דואר מיוחד לא-בארי-שבע ושם הופרה הצדור כשחק דואר ב-תוכו. דברי-הדאר שהיו הצדור אינם אלא גלויות-דואר, שהוכנו לפי רעיון של יצחק ברק, חבר הוועד-הפועל של התאחדות אגודות הבולאיים. הוא היה הרוח החיה בהכנות הגלויות, העיסו אותו שני טיסי הצדור יהנס שר ולפ-גאנג פון צפלין, נכדו של גראף צפלין, שבאו מגרמניה במיוחד להטסת דברי-הדאר. הגלויות הוחתמו בירושלים ביום "יומאקה" ובשעת הטstan בבארי-שבע הוסיפו עליהן חותם.

מעוניינים בחלייפין

אספן בגרמניה מעוניין בבולים פיסקלאים (בולי מיסים) מכל הארצות ותחרותם מוכן לשלחן בולי גרמניה ולוקסמבורג. המעוניינים יפנו אל:

Jorge VILLABLANCA A. Dr. N. BLACKMUND
 Jose Domingo Canas 1429-A D 8441 KL. Windberg
 Santiago. P. Hunderdorf D.B.R.
 Correo 11.
 CHILE.

שפט ההתקומות: אנגלית, צרפתית וגרמנית.

הירחון הבולאי הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN
P. O. Box 21224 Tel-Aviv, Israel

העורך: אריה לין
המערכת: רחוב כהנאטם 9, תל אביב

JULY—AUGUST 1978

No. 7—8 (138)

تموز, תשל"ח

בשער אחד

ה目次:

3	על אישים וציירים
4	חדשנות הבולאות בישראל
5	מאה שנה ל"התקווה"
6	הרבר קוק והרב עוזיאל
7	תערוכות
8	בול צפת
10	הדוראר הבריטי במורוח התקיכון
11	נושאים לבולים חדשים
12	יודאיקה
13	הדוראר בגטוLOBLIN
14	בולים כן — דאור לא
15	אקולוגיה בKKL
16	/APIים זולדר לשורת בצלאל
17	בספרות הבולאית
18	ליבור המלכה
19	באגודות

חשבונות וחמאות יש להפנות להתאחדות.
חומר מערכתי ומינויים חדשים — למערכת.

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ת.ד. 2896 תל-אביב

★
Philateliques Israéliennes
Fédération des Sociétés
P.O.B. 2896 Tel-Aviv, Israel

על אישים וציירים

עם חילופי השלטון בישראל חלו גם שינויים במושאי הבולמים, שלא לדבר על הערכים הגבויים הימים של הבולמים, שהם תוצאה ישירה של ה- מהפק הכלכלי. מיד עם חילופי השלטון החליטה הממשלה (ראש הממשלה) להנפיק סידרת אישים, עם דיקניהם של ראשי המחלקות (גולומב, שדה, סנה, יאיר ורוזיאל) וסידורה אחרות של מנהיגים, בהם בן-גוריון, ז'בוטינסקי, אוסישקין, צנלאסון ונודדאו. ממש החדשנות ניתש וכיום ביצירות הישראלית על עצם ה- בחירה של האישים השונים ובמיוחד על סידרת מפקדי המחלקות. ראש הממשלה פסק כפי שפסק והוחלט להנפיק את סידרת האישים בהמשכים. בחירותם נעשתה מתוך כוונה להשביע רצונם של הגורמים השונים, לרבות החוגים הדתיים והויברים הפוליטיים.

אין בעדתי לשוב לויכוח המיותר על עצם הבחירה של האישים אלא להתייחס להיבט הגרافي של הבולמים. כל הדיקנאות שהזוכרתי, למעט בול שפינואה שציירו טרם פרוסם. עד כה הופיעו 7 בולי דיוון ולפי עניות דעתינו רמתם ה- אמנותית אינה הולמת לא את הסגן ולא את הטכניקות של זמננו. מיקומם של פורטטים בפיסת ניר קטעה איינו דבר של מה-יבךומי שגורר ראש מתוך צילום והניזה על פיסת-ניר משוננת, שאמורה לשמש בול, עשה אמן בו, אך בול משעטם ומושן בסגנוןנו. אריה לין

חדשנות הבולאות בישראל

ב-יולי-חמיישה בולים חדשים

מאה שנה ל.מ.ק.א.

יבול אחר שיציוין בבול דואר הוא יובל י.מ.ק.א. (אגודת צעירים נוצרים), שננוסדה ב-1878. בינוואר 1878. בתאריך זה החתום הוכומר כגען על חותמת י.מ.ק.א., שנכתבה בכתב יד, ונקבעו בה מטרת האגודה ועקרונותיה (שהיו זהים לאלה של אגודת י.מ.ק.א. בלונדון).

כאשר נכבהה ירושלים על ידי הבריטים, ביילו 50,000 חיילים בריטיים את חופשתם בירושלים. י.מ.ק.א. נחלצה וסיפקה להם מחנה אוהלים לצריפים וחברי האגודה אריחו את החילילים בbatisתם. עד 1926 לא היה עד בנין ראוי לשמו ל.מ.ק.א. בירושלים. ב-1926 הונחו היסודות לבניין לאחר שהמליגור האמריקאי ג'יימס ניוביגן תרם לעניין מיליון דולר. קבוצת ידידים ממנצ'סטר שבאנגליה רכשה את המגרש. באפריל 1933 נחנך הבניין על ידי הפלדי מארשל אדמונד לוד אלבי והבניין נחשב ל-בנין היפה ביותר בעולם של אגודת י.מ.ק.א. בעילם ב-54 מדינות. מטרת האגודה הבוני היא לאומי לפתח את אפיים ותרבותם של חברי ולטפח את תרבותות הגונן של האנשים לא. הבדל דת, גזע, לאום, וללא כל זיקה פוליטית. על הבול שהוקדש ל.מ.ק.א. נראה הבניין, שצורתו על ידי א. קלדרון וערך 5.40 ל"י.

לבול ראש פינה

הערך הגבוה ביותר

משמעותה זכתה ראש פינה בכבוד גדול פי כמה משכנתה בגיל. ראש פינה הופיעו זו הפעם השלישייה על גבי בול דואר וזה הבול בעל הערך הנקוב הגבוה ביותר שהופיע אי-פעם בדואר ישראל. בול ראש פינה החדש הוא בעל ערך נקוב של 20 ל"י. והשני בדירוגו הוא בול אילת, של 10 ל"י. במשך כמה שנים היה בול ראש פינה (השני) הנפוץ ביותר, כי זה בול מן המניין והודפסו ממנו כמה מהדורות, לרבות מהدورה עם זרchan. ב�ל ערכו הנקוב, השימוש בשעתו (0.50 ל"י), השתמשו בו ב- מיליוןים.

בול ראש פינה הראשון הופיע במלאת 80 שנה למושבה והוא בול זכרון. הבול השני שהוקדש לראש פינה הופיע ב-1972 והוא, כאמור, בול מן המניין, בדומה לבול החדש בן 20 הל"י.

בול ראש פינה הופיע ב-4 ביולי השנה, עם עוד כמה בולים, יקרים פחות.

בול רימוי

גביעתיים, רח' ויצמן 22

לנו מבחר גדול של

בולי ישראל וחוץ-ישראל

שרות אישי ומחרים נוחים

מאה שנה ל"התקוה"

הוא כחול והוא יודפס בהמדפיס הממשלתי בירושלים בשיטת דפוס שקע. גלון הדואר מכיל 20 בולים עם 10 שובלי ביאור המצוירפים לשורת הבולים התחתוניה.

ביום הופעת הבול הוצאה למכתבה מעטפת "היום הראשון" שהמוכר במחair של 9.10 ל'י. תמורה הדבר שעלה השובל לא מובה שם מחבר המנון "התקווה", אלא שורה אחת

כוללת את הכתובות: התקווה, השורה השנייה שנונות היובל: תרל"ח – תשל"ח. יתרו ארבע ה- שורות כוללות כתובות באנגלית "ליום השנה המאה להימנו היהודי הלאומי" התקווה".

בבול "התקווה", הופיע יחד עם בולי אישים (הרצל ויצמן), 100 שנה י.מ.ק.א. ובול מ"ג'וֹף הארץ" של ראש פינה בערך נקוב של 20 ל'י.

גם וייצמן והרצל חדשים

שני בולי אישים חדשים שהופיעו בחודש يولיו והוקדשו לד"ר הרצל ולד"ר וייצמן, שדיוקן ניהם כבר הופיעו כמה פעמים על בולי דואר. שני בולי האישים הם המשך לסדרת האישים שהופיעו לבסוף 30 שנות המדינה (מפקדי ה- מחותrotein: גולומב, שדה, רזיאל, שטרון וסנה). לכל בولي הסידרה ערך אחיד של 2 ל'י. הבוי לים ציירו בידי צבי נרקיס מטל-אביב והודפסו בשיטת דפוס שקע.

밀ותיו של המנון הלאומי של מדינת ישראל אל נכתבו על ידי המשורר והסופר נתלי הרץ אימבר – 1856–1909. המלים פורסמו לראשונה בשנת 1898 בקובץ "ברקאי", שיצא לאור בירושלים, בה התקorder או המחבר. בתחילת היה שם השיר "תקותנו" והוא היה המנון של "חובבי ציון". בקונגרסים הציונים החלו לשיר את "התקווה" רק למנן הקונגרס השישי ואילך, אלומן כבר קודם לכן, מאוז הקונגרס הציוני הראשון, נתן השיר בטוויי עמוק למאוי הגאולה של עם ישראל בכל תפוצותיו.

ד"ר כהן-מטמון, מייסד הגימנסיה העברית "הרצליה", הציע שבארץ ישראל יוחלפו שני הטורים המקוריים שהוו: "לשוב לארץ אבוי" תיג, בעיר בה דוד חנה", בטורים הבאים: "להיות עם חופשי בארץינו ארץ ציון וירושלים". העצתו של ד"ר כהן-מטמון נתקבלה ובמלים אלה מזכיר המנון הלאומי כיום. אשר מקורה של המנגינה – חלוקות ה- דעתות. אין ספק ששורה עתיקי-זימון ונעו צימם בשירה העממית הספרדית ואולי כבר בשירה העברית שקדמה לה. עם זאת, ניתן להזות את הדיו המתנגדים גם בשירים רועים בלקנים ומזרחה אירופיים ועם הלחן הפואימה הסימפונית "מולדבה" של סמנונה. יש בה דמיון רב עם הניגון הפופולרי "לך לשולם" עם כמה משירי העם מ羅mania, אוקראינה, פולן.

מייחסים את רישום התווים לר' שמואל כהן, מחלוצי ראשון לציון, אלומן חוקר המוסיקה העמואל גרדנברץ ידע מפי מבקר איש שאל את הלחן מן החוץ הנודע ניסן בלצ'ר.

במלאות 100 שנה ל"התקווה" הנפיק השיר רות הוביל בכ"ט בסיוון תשל"ח – 4 ביולי 1978 בול זכרון בערך נקוב של 8.40 ל'י. ב- גודל של 51.4×20 מ"מ. את הבול צייר ד. כהן חPsi בארכנו ארץ ציון וירושלים". צבע הבול

באוגוסט - הרב קוק, הרב עוזיאל מועדים לשמחה וbole הרווחה

ביותר של הנפקת הבול והחתיימו מעטפות ב- בול העתודה בתאריך הנ"ל. ימים אחדים לאחר מכן מיעופות אלה במעטפות "יום ראשון" והשירות הבולאי אכן אישר שמן המחסנים החלו בהספקת הבולים בערך בתאריך הנ"ל. ברם אחרי ימים אחדים החל השירות הבולאי לספק למניין מעטפות עם חותמות מיוחדות, מבוילות בbole עתודה החדש וחותמות כבר ב-1 בדצמבר. מעטפות אלה, שאינן רבות, נושאות איפוא תאריך מוקדם מכל המעטפות

ב-22 באוגוסט השנה ינפיק השירות הבולאי שני בולי אישים עם דזקינהם של הרב קוק והרב עוזיאל, שלושה בולי מועדים לשמחה ובול מיוחד שהוקדש לפ羅יקט הרווחה. שלושת בולי המועדים יהיו בערכיהם נקובים של 6.60 ל"י, 5.20 ל"י ו-1.10 ל"י. הנושא: אבות בתנ"ך (אברהם, יצחק ויעקב). בbole האישים נקוב אחד – 2 ל"י; בole הרווחה הוא בערך 5.10 ל"י. האישים צוירו בידי צבי נרקיס, בולי מועדים בידי קלדרון ופרג ובול ה-רווחה בידי שגיא ובן דב.

המשך ה叙述 של היררכיות הפליטים ולפיכך נאלצו לקבל את ה-1 בדצמבר ביום הופעתם בול העתודה. כל המעטפות הנושאות תאריכים מאויחרים יותר אין שות עוד ואילו המעטפות של השירות הבולאי, אשר במקורה הוחתמו ב-1 בדצמבר, הן עתה להיט שאינן מזוללים בשוווי הכספי.

הופיע בול "עתודה" חדש
נקוב של 5.40 ל"י. הפעם הנפק השירות הבולאי מעטפת "יום ראשון" לבול העתודה וכמוון נקבע לו "יום הופעה" מראש – 23.5.78. צעד זה נקט בשל "עסק הביש" סביר בול העתודה הקודם, בערך נקוב של 0.75 ל"י, שלא נקבע לו תאריך יום הופעה.

בתחילת חודש דצמבר 1977 נמסר מלשכת השירות הבולאי, שהוחל בהפצת בול "עתודה" החדש, אך בשל הדרישת לבול באשבני הדואר השוניים הוחל בהפצתו מיד עם הוצאתו מתחנת למכבש הדפוס והוא יסופק לבתי הדואר בהתאם להספק ההדפסה. כמו כן בתי הדואר נמצאו הבול ב-6 בדצמבר ואיפלו יום-יום מימיים לפני כן. רבים האמינו שזה התאריך המוקדם

מקבלי המדליות ב"תביר 78"

ברנדו גורש, שלמה מזא"ה, הנריק בס, אלון קרפס (שלוש מדליות), נתן קלדרו, פנחס תא" שמע, בנימין פנחס, אהרון רוטמן, עירן רהמווע, אברהם שפיר, נתן תכלת, צבי זורע, צבי אפרה, לודזג קלין, מair פלדבאים, מנחם זילגנר, שמעון אדומי, יدون הלה, מנחם לדור וירחמייאל בהיר.

תצוגות נוער

ארבע תצוגות נוער צוינו במדליות כסף: תצוגת סנדיה שורצברג, התצוגת חוג בולאי בעי אופקים, התצוגת אריה ארנינה ותצוגת ארנון פישביין ורונ ברק. במדליות ארד. מוכסף זכו: ישי המר, יدون קלין, החוג הבולאי של נתניה, אורי אדומי ודוד אולאי. במדליות ארד זכו: איתן קלדרו, דוד אולאי וארנון פישביין. שאר המציגים צוינו בדיפ' לומota.

באגף - הספרות הבולאיות

באגף הספרות הבולאיות הענקו דיפלומות בדרגת כסף, כסף מוכסף וארד. בדיפלומות כסף צוינו: "יזדאקיה פוסט" מקנדיה, "ישראל פיליטליסט", ארה"ב; קטלוג "ביביל" לבולאי הארץ, אנגליה; קטלוג "גיבונס", אנגליה, ו- קטלוג "צומשטיין", שויץ. בארד מוכסף צוינו: ח. לנגלבן, תל-אביב (פירושמים ב"שקל"); קטלוג ואלבום בהוצאת את מיניקוס אורה"ב; קטלוג "ארינט" לבולי הארץ-ישראל, תל-אביב; קטלוג "ברמל" לבולי ישראל, חיפה; והירחון היישראלי לבולאות בערךת א. לין, תל-אביב. בדיפלומות ארד זכו: ה. לבוני מנהירה (מאמרם), אורי שליט מתלא-אביב וצבי פכטר מתלא-אביב (קטלוגים לבולי ישראל).

ארבע מדליות לישראל בקנדיה

ארבעת הישראלים שהציגו בתערוכת הבו- לים הבין-לאומיות בטורונטו שבקנדיה צוינו במדליות: ג. קפלן מהרצליה קבל מדליה מטה' הבה (הציג בולי אתיופיה); פרופסדור ע. אילן מתלא-אביב קבל מדליית כסף (רפואה בבולים); המהנדס א. סטמפלר מתלא-אביב — מדליית ברונזה (שוואה בבולים); המהנדס י. ברק מריא- שון לצוין — מדליית כסף (תעופה בבולים).

12 מדליות זהב חולקו למציגים ב"תביר 78": ג. פרידמן ממחיפה, בתוספת פרס ראש הממ" שלה; ג. קפלן מהרצליה, בתוספת פרס שר התקשורות; א. דינק ממחיפה בתוספת פרס האגודה אהדות; ג. ברק ממחיפה, בתוספת פרס האגודה הת"א; מ. בלואשטיין ממחיפה; א. פופיק מ- גבתים; ד. לבנות מת"א; ג. כ"ץ מקירת אונו; צ. וינגרטן מدرמת-גן; ג. כ"ץ מקירת אונו; א. קלין מירישלים וב. נוסטוייטר ממחיפה. במדליות כסף זכו: מרדכי סונדק ממעל-הה החרמיה (בתוספת פרס אגדת נתניה); ד"ר יוחנן גروسויט מירישלים (בתוספת פרס ה- אגודה הבולאית הירושלמית); ד"ר אדי ליבג' חיפה; חיים מנדלבאים, גבעתיים; ברנדו גורש, ירושלים; פרופסדור שאול לדני וד"י ש. לדני מבאר-שבע, מדליה משותפת; קורט ליכני-היים מירישלים, משה שמואלי מתלא-אביב וד"ר לדיסלאו ברדר מתלא-אביב (לשולשתם צורי-פו גם איחולי חבר השופטים); הרברט לוברגי נהריה.

מדליות ארד מוכסף

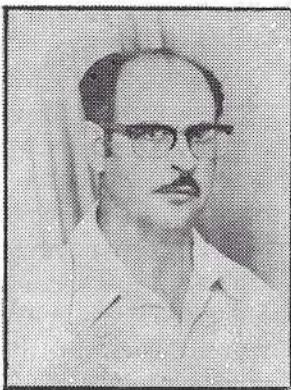
אליעזר שטקל, נתניה (בתוספת פרס י. קלין); עמנואל גלסמן, ירושלים (בתוספת פרס ראש עיריית ירושלים); יעקב שבתאי מרמת-גן; פרופסדור ש. לדני וד"ר ש. לדני מי- בא-אר-שבע (שתי מדליות); ליאון يولיס, נתניה (שלוש מדליות); י. פלבין, תל-אביב; אמנון דין, חיפה; משה ברושטיין, ירושלים; יצחק מינס, חיפה; יהושע פרוידליך, ירושלים; יצחק אופנברג, גבעתיים; נחום רפאל, קידרואן; יצחק כהני, ירושלים; עוזיאל שלו, רחובות; מנחם צור, תל-אביב; צבי ברסטע, רמת-השרון; שלמה מזא"ה, נתניה; מרדכי בן-חוור, נתניה (עם איחולי חבר השופטים); לדיסלאב דוטמן וד"ג.

מדליות ארד

צבי ברסט (שתי מדליות ופרס של י. קלין); א. כ"ץ, נכטיגול ו.ב. צ. פיקסלר, עם איחולי חבר השופטים; עוזרא ברקוביץ, פרופסדור לדני וד"ר לדני; יהודה לבנון; פרופסדור אליה פואת, יצחק און, אלכסנדר يولין (שלוש מדליות), להציג קלין, יוסף לבקוביץ, הרי סובל זיל, אברהם ליבוביין (שלוש מדליות), אבנור קנה,

שנירים אוחזים ב... בול צפת

מאט אריה לין

אהרון בוק (בן זיקן)
האיש שצייר את בול צפת ב-1948

בולי צפת, השמורים אותו עד עצם היום הזה, בולים ספוגים דם, שהחזיקם בחולצתו בעת שנאה בזרועותיו חרב לנשק שנפצע ב匝פת. על הבולים הוא שומר, אף כי איןנו אספן בולים, אולם בדבריו, הם יקרים לו ממש מהו הוא שואה אותו.

זה סיפורו של אהרן בוק:

ב-2 במאי 1948 מינה קצין מטה לעניינים אזרחיים ב匝פת ממונה על שירות-דואר ב匝פת. הדואר נפתח ב-4 במאי במשרד קצין המטה ואפק-כי העיר היתה עוד במצבה, על-כל-פנים מבחינה אזרחית, והאזורים לא הורשו לצאת את צפת (גם לאחר שנכbsו עייז'יטון וביריה), היו סיורי ההגנה והפלמ"ח מעבירים את דבריו הדואר של האזרחים לדואר ראש-פינה ומשם נשלחו בדרך הרגילה לכל חלקי הארץ. בדואר צפת לא היה זכר לבול מאנדאט או בול קק"ל, שהשתמשו בהם באותו זמן עד שהופיעו בולי דואר עברית. משומך כך היה צורך להדפיס בול כלשהו, שיישמש את הדואר עד להופעת בולי דואר-עברית, או כלשון הדו"ח של קצין המטה שישארו בשימוש עד התקבל בול הדואר של מנהלת העם" (קצין המטה היה יהודה גروس זל, שהיה בין יוזמי הבול ונפל מפהו האויב,

(המשך בעמוד הבא)

לפני זמן רב כתבתי על בול צפת היודע, שהוכן בתנאים לא דגילים בעיצומה של מלחמת השחרור, כאשר צפת הייתה במצור והיה רצון לקיים שירות דואר ללא דואר. הידיוטו שחייו אז על הציר של הבול לא תאמו אלה את אלה. בעthonות מן התקופה ההיא היו עדרי יותר שהבול, כמו הדפסות אחרות של ההגנה, הודפס בדף המוחדר "דף הגליל", והמדד פיס היה חיל משורות ההגנה, אחד בסמוך אחרון בנ-זיקן. לפני גיססו היה בנ-זיקן מדיך מקצועני למכניקה עדינה ב匝פת ואת תפקיד המדים הטיל עליו קצין המטה לעניינים אורחים.

מהאוחר יותר נתודענו אל הציר אריה מוסקובין, היודע בחתימתו אריה מ', שטען כי הוא שצייר את בול צפת. על-פי טוענו של מוסקובין ייחסנו לו את הכנת הבול, שבפיר-

מימין: בול צפת מזויף; משמאל: הבול המקורי

סומים שהיו עד אז נאמרה, שבן-זיקן היה מדריסו של הבול.

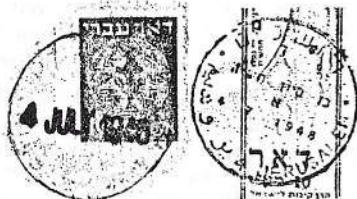
מאז גילויו של מוסקובין על נסיבותו הציגו והדפסת בול צפת לא נשמעה כל תגובה מפני בנ-זיקן ולא מפני אנשים אחרים שהיה אותו זמן ב匝פת, ונתקבל איפוא הרושם שבול צפת הוכן על-ידי מוסקובין.

והנה, בימים אלה, כאשר משוחרים אצלנו את מה שאירע לפני 30 שנה, מכר בנ-זיקן, ששמו היום אהרן בוק, בפרשה. הוא פנה אלינו, בזכיר מסמכים, בבקשת להוציאו לאו, "אחת ולתميد", את האמת על מדפסו של בול צפת. בוק (בן-זיקן) הביא עמו כמה

חותמות ישראל הראשונות בירושלים

מאת עמנואל גלסמן

ב-4.7.1948. מלאו הוכנסו לשימוש מיידי ורק המספרים 1-4 (על-פי מעתפות מצויות),

אך לחותמת מס' 1 לא היה תאריכון פנימי וה坦יך הוטבע בנוסף בחותמת גומי ביוםיים הראשוניים (רק בעבור כמה ימים סופקו ה- תאריכונים ממתכת).

ראיין לצין שעד 1951 נהגו לספק את ה- תאריכונים בעברית ובאנגלית כדי יום מה- מחסן המרכז.

המשלוח השני, מס' 10-7 הוזמן בחודש يولי והגיע באוגוסט. חותמות אלו, ברובן, נעשו לסיני הדואר בעיר (לא לדואר הראשי), ועד שהגיעו השתמשו במנייחות מנדטוריות. המשלוח השלישי, מס' 11-14 הוזמן בסוף ספטמבר 1948 והגיע בתחילת אוקטובר. ב- התחלת הוכנסה לשימוש החותמת מס' 12 שהח- ליפה את החותמת המנדטורית בمبرקה (ה- עותק המקורי ביוטר המצוי בידי המחבר הוא מס' 8 באוקטובר).

חותמת מס' 14 הוכנסה לשימוש רק בסוף אוקטובר. לא ברור אם החותמת מס' 13 הייתה בכלל בשימוש ואולי רק בעתים רחוקות. המשלוח האחרון כלל חותמות מס' 15-16 שהומנו בינואר 1949 והגיעו באותו חודש.

טעות בתאריך

בחותמת מן התקופה זו ישנה חותמת אחת עם טעות מענית בתאריך: 25.4.1590 (במ' קומ 1950). טעות דומה הוטבעה עם התאריך 17.4.1590.

בתצלום שתי דוגמאות של חותמות ירוש-לים: מימין - חותמת ירושלים מס' 4, היום הראשון 4.7.1948; משמאלי - חותמת מס' 1 עם תאריכון גומי מס' 4 ביולי 1948.

מועדן הכנסן לשימוש של החותמת דואר ישראל, בעלות שלוש שפות ב-1948 ידועים בברור בכל תי-הדוור בישראל, פרט לאלו שהותבעו בירושלים. בשל העדר מסמכים רשי- מים מן התקופה ההיא אין ודאות לגבי מועד הנטבעה והמצב הוא בבחינת חיה.

בעורת פתקי משלוח, טופסי הזמנה וಗלו- נת הגעה של מר רחל מת"א (שהיה בשעתו חרט החותמת), ניתן לדאות ש-16 החותמות (בעלות מספרים מס' 1 עד 16 שסופקו לירוש- לים, הגיעו בארכעה משלוחים. הוכחות אחרות לכך ניתן לראות במעטפות שונות).

המשלוח הראשון, שככל החותמות 6-1 הגיע:

שניניהם אווחזים

(המשך מעם קודם) ימיים לפני שחרורה של העיר).

בזק מספֶר שהכיר את מוסקוביץ, שאף הוא היה חייל בצבא, ואולי אף התענין בהכנת הבול, אך לא עשה אותו. והראיה - מימי הק- דשות ותודות שיש בזק משנות החמשים המוקדמות, המעידים שאכן הוא שחד- פיס את בול צפת.

בסקי-הכל הודפסו 2,200 בולים. ניר מיוחד להדפסת בולים לא היה קיים ולא הייתה כל אפשרות להרכיב גלופה. בזק מצא בבית-הדפוס "הגיל" כמה מגני-డוד קטנים וכמה מגני-డוד "גדולים יותר, שהם אפשר היה להרכיב "סדר" בצורת מסגרת ובמרכזו המלים "דואר צפת", הערך 10 מיל והמלים "ארץ ישראלי". הניר המתאים ביזור שנמצא בדף היה ניר מעט. פות, עם הדפסת-דruk. מגני-הডוד שהיו ב- דפוס אפשר היה להרכיב בקושי שתי "פורומות" (שתי תבניות) וכי להדפיס גלוון, ولو של בולים אחדים בלבד, היה צורך להעביר (ביד) את פיסות-הנייר פעמיים אחדות על גבי ה- "סדר" ועל-ידי כך הודפסו דפיות של כמה בולים, אולי בשל ההדפסות החזרות קיימים שונים בין בין בול לבול. על-כל-פנים, את מלאכת הדפסה ביצע אחרון בנ-זקן, כיים בזק, קבלן בניין ובעל תחביבים מקוריים, בהם בניית דגמים מדוקים של כלי-מלחמה.

צבי ברסט

הדור הצבאי הבריטי במרוח התקון

הגיעו לארץ ישראל (כ-800 איש) וצורפו ליחידות שלחמו בסביבת ירושלים וב-30.6.18 נמסר להם קטע בחזיותם. בתקופה זאת הגיעו לתגבורת שתי פלוגות מגדוד 39 (האמריקאים) והשתתף בכיבוש עבר הירדן. בסוף ספטמבר 1918 הגיעו הגודוד מהחזית ונמסרה לו שמירה על מחנות שבויים.

ב. גודוד 39

רונברג יצא לאלה"ב" לארגן מוגדים, ובעצרת בנג'ירון ובנצבי, מגורייש ארכ'-ישראל הצלחו ל-4000 איש שהגיעו לאנגליה בקץ 1918 וחთ' ארגנו כגדוד "39" ממה הצלחו שתי פלוגות להשתתף במלחמות כיבוש הארץ בפיקודו של קול. מרגולין עם הגודוד 38.

ג. גודוד 40 (הארץ-ישראל)

לפי הקריאה להתנדבות ע"י גנרגל חיל ובתעומלה נמרת של מ. סמיילנסקי התגייסו בפברואר 1918 בני איכרים, פועלים ותלמידי גמנסיה הרצליה. לגודוד התגייסו כ-1100 איש שנשלחו למצרים לצרכי התארגנות. הגודוד הגיע ארץ אחוריו תום הקרבות ומילא יחד עם שאר הגודדים תפקיד שמירה ובטחה.

גדוד 38 — היה דרומה מלוד

גדוד 39 — מלוד עד חיפה

גדוד 40 — מהיפפה צפונה.

ב-1919 היו הגודדים הנ"ל כ-20% מכל חיל המבוגר הבריטי בארץ, עד לפירוקם במאי 1921.

חותמות הדאר הצבאי בסיני וארכ'-ישראל

דאר נס

בחודש מרץ 1918 נשללה הרכבת מקנטרה דרך אל עירש לרופח, שהושלמה ביוני 1917 והגיעו באפריל 1917 לזריר בללה. אחורי כבש עזה בנובמבר 1917 המשיכו בתתקנת הרכבת, כמו כן שופצו היקומים הטורקיים עד לוד.

הדור הצבאי הופעל ברכבת זאת ובהתחאם ל-פרוט כדלהלן:

KAR/TPO	בקעת קנטרה—אל-עירש, חוותה
KAL/TPO	קנטרה—זריבלה
PAL/TPO	לוד—זריבלה
LAD/TPO	זריבלה—חיפה
RAB/TPO; BAR/TPO	רפית—באר שבע
PAJ/TPO; JAP/TPO	lod—ירושלים

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, היו במצרים כוחות צבא בריטיים אשר נשלו מהר לחזית בצרפת. הוואיל והבטחת תעלת סואץ הייתה חיונית ביותר להעברת כוחות צבא מהוזו ואוסטרליה, הגיעו ממצרים רימס תוך שנות 1914 כוחות מהוזו, אוסטרליה ונירiland. הנסיך לכובש את גליפולי (הדרונים) מבוסס על כוחות שרוכזו במצרים, כפתחת דרך לבנטן טינופול, נשל והכוחות החזירו למצרים, כך שבאזור התעללה רוכזו כוחות רבים. הם היו מרכיבים מיהדי דרום הודיוט, אוטרטליות וניו-זילנדיות ושתי דיוויזיות בריטיות (31, 46).

במרץ 1916 התארגן הכה במוגרת Egypt (Expeditionary Force) במאי 1916 קבלה הדיוויזיה 52 את הבטחת הבטחון של התעללה ויתר הכוחות אז למדבר סייני כשפנייהם לכבות את ארץ ישראל. ב-22.12.1916 נכבשה אל-עריש ונחפה לבסיס ה-

מרכז פעולות בארץ ישראל. במרץ 1917 נעשה נסיך לכבות את עזה שלא הצליח. כמו כן לא הצליחה פועלה דومة באפריל.

ב-יוני 1917 קיבל גנרגל אלבני את הפיקוד על EEF וב-19.7.1917 הצליח לכבות את באר שבע, ואת עזה ב-16.11.1917 וירושלים ב-9.12.1917. כתגובה מהמצב בחזית צרפת, הוציאו שני דיוויזיות EEF שנשלחו לצרפת. דבר זה ערך את ההתקדמות ורק ספטמבר 1918 ארגנה ההתקפה מחדש ויתר השטחים בארץ ישראל, ירדן וסוריה נכבשו. (חיפה ב-24.9.1918, עמן 25.9.1918, דמשק 1.10.1918, ביירות 8.10.1918).

ב-18.10.1918 נחתמה הפסקת החימה עם טורקיה. גודודים העבריים שהשתתפו במלחמות כיבוש הארץ:

א. גודוד ל"ח של קלעי המלך —
(38 Battalion of the Royal Fusiliers)
בסיום 1919 שונה ל"הראשון ליהודה"
(First Judean) (מורכב בעיקר מוגדים יהודים מאנליה).

ב. גודוד ל"ט של קלעי המלך —
(39 Battalion of the Royal Fusiliers)
(מורכב בעיקר מוגדים מארכ'-ישראל).
ג. גודוד מ' של קלעי המלך —
(40 Battalion of the Royal Fusiliers)
(מוגדים בעיקר מוגדים מאלה"ב).

א. גודוד 38
כתוצאה מטבחה שניהל ז'בוטינסקי באנגליה בשנים 1917–1915 הצליח לרכוש מוגדים וב-25.8.17 הוקם הגודוד בפיקודו של קול פטרסון. אחרי האימונים יצאו ב-3.2.18 למצרים וב-9.6.18

מבקשים נושאים לבולים חדשים

זה עתה במקום השני במישאל-הבול הישראלי לשנת 1977 העביר לנו ביום אלה הוכחה משכנעת נוספת לכשרונו: הוא זכה בתחרות שהוכרזה ע"י הדואר המכסיקני לעיצוב-בולים. שני הבולים בציונו, שמצוינים בטוב-יעם וצירוף-גוניים אסתטי, הופיעו במכסיקו ב-21 באפריל 1978. הם מוקדים בין המדייניות העולמי לשיתוף-פעולה טכנולוגית בין המדינות המתו-פתחות, שנערך בבירת-מכסיקו. בשני הבולים מתנוסס באותו זעירות שמו של הצייר, כמו גם על מעטפת יומ'-ההופעה, הנושאת כתובת ארבע שפות, כולל עברית.

מחנה נוער שוחר בולאות

משרד החינוך, בשיתוף עם התאחדות האגנ-דות הבולאיות בישראל, מאוגן מחנה קיץ לנוער שוחר בולאות.

המחנה יפתח ב-15.8.78 באכסניה הנוער של קריית-טבעון וימשך שבועה ימים. ישולבו בו פעולות בולאיות עם פעולות נופש וספורט. משתתפי הממחנה ישמעו הרצאות מפי טובים הבולאים בנושאים בולאים שונים וילמדו את יסודות הבולאות. כן מבוחכים המארגנים תע-רוכת-זוק בנושאים שונים שתוצג בעיירות הפיתוח שבביבה.

משרד התקשרות מבקש את הציבור והמוס-דות להגיש הצעות לבולים חדשים. היוות וד-רוש זמן רב להכנת בול, תתייחסנה ההצעות לנושאים אשר יופיעו (אם יאשרו) לאחר שניםיים ואילך מיום הגשת ההצעה. הציבור מتابקש להגיש את ההצעות על גבי טופס, אשר יסופק לכל דורש (באמצעות הדואר או במקומות) בשירות הבולאי שד' ירוש-לים 12, תל-אביב-יפו, בסניף השירות הבולאי, רח' פינסקר 2 תל-אביב וכן באשנבימים הבולאי-אים בבתי הדואר: ירושלים, חיפה, בא-שבע, נתניה, נמל התעופה בנתניה, טבריה, אילית, אשקלון, נהריה, עפולה, רחובות, קריית שמונה, עכו וקריית מוצקין. המציעים מتابקש למלא טופס נפרד לכל נושא, אם ברצונם להציג יותר מנושא אחד. את הטפסים עם ההצעות יש לשלוח אל מנהל השירות הבולאי, שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו, 61080.

ישראל צייר בולי מקסיקו

צייר-הبولים של ישראל מוסיפים לעשורת חייה בעולם הגדל: גד אלמליח, האמן שזכה

הדוар הבריטי במצרים התיכון / המשך עמ' 10 (קרה משמאל)

מימין — התקופה ; משמאל — סוג החותמת ומספרה.

APO/SZ 2	3—11.1917	APO/SZ 37	2.1918—11.1918	APO/SZ 52	8.1918—11.1918
APO/SZ 7	4—10.1917	APO/SZ 38	4.1918—10.1918	APO/SZ 53—	6.1918—
APO/SZ 13	2.1917—3.1918	APO/SZ 39	10.1918	FPO/SZ 53	12.1918
APO/SZ 14	10.1917—4.1919	APO/SZ 40	3.1918—7.1918	APO/SZ 54—	7.1918—
APO/SZ 20	11.1918—5.1919	APO/SZ 41	1.1918 10.1918	FPO/SZ 54	11.1918
APO/SZ 23	7.1917—8.1918	APO/SZ 42	1.1918—10.1918	APO/SZ 58—	10.1918—
APO/SZ 27	12.1918—3.1919	APO/SZ 43	1.1918—7.1919	FPO/SZ 58	3.1919
APO/SZ 28	11.1917—11.1918	APO/SZ 44	12.1917—12.1918	יחידות שדה	
APO/SZ 31	11.1917	APO/SZ 45	12.1917—12.1918	FPO/SZ 16	12.1919—1.1919
APO/SZ 32	3.1918—2.1919	APO/SZ 46	1.1918—7.1918	FPO/SZ 17	7.1919—11.1916
APO/SZ 33	12.1917—8.1918	APO/SZ 47	4.1918—11.1918	FPO/SZ 18	4.1919—5.1918
APO/SZ 34	12.1917—9.1918	APO/SZ 48	5.1918—	FPO/SZ 57	4.1919—9.1918
APO/SZ 35—	3.1918—	FPO/SZ 48	11.1918	FPO/SZ 59	10.1918—4.1919
FPO/SZ 35	7.1918	APO/SZ 49—	5.1918—	FPO/SZ 60	10.1918—4.1919
APO/SZ 36	3.1918—7.1918	FPO/SZ 49	11.1918	FPO/SZ 61	10.1918—4.1919

היחידות עם החותמות הנ"ל היו במועדים אחרים במצרים או בחוות אירופה.

בארצון הברייח

תימן למען קרבנות פלשתינאים ב-15 במאי הנפקה תמכן הדמוקרואית בול מיוחד עם תמונת מסגד כיפת הסלע בירושלים וכותבת מוקדשת לקרבנות הפלשתינאים. הבול צויר והודפס בהונגריה ווופק על-ידי חברה בריטית, המפיצה בקביעות בולי תימן, יחד עם בולי חבר העמים הבריטי.

★

ברזיל — "ישראל חפצה בשלום"

הකונסול הכללי של ישראל בברזיל, בנימין בונה, מסר על הדרך הנאה שבה כיבד משרד הדואר הבריאלי את מדינת ישראל ביום הולדתה הי-30. הדואר הכין חותמת זיכרון מיוחדת לרגל המאורע, שבה והוחתמו דברי דואר בבית-הספר היהודי "התחיה" בו נפתח סניף דואר. הסיסמה על החותמת: "מן שלعالם לא היה לה... ישראל חפצה בשלום".

★

קורצ'אך — בגרמניה

מעריך גרמניה הנפקה בוזחוש יולי בול זכרון מיוחד עם דיוקנו של המלחין היהודי הנודע,

יאנוש קורצ'אך, שהושמד ע"י הנאצים עם זוגניים.

הבול הופיע במלאות 100 שנה להולדתו של קורצ'אך. הבול הופיע ב-13 ביולי לפי תצלום ידוע של קורצ'אך, שהוכן לדפוס ע"י פרופסור גינטורה הוגו מגנס.

עוד דגל ישראל

חותמת אמריקאית שנייה הוטבעה בחודש מיי בארה"ב לבבוד מדינת ישראל, במלאת 30 שנה להקמתה. מועדון אספני בולי ישראל בוובסטר גרובס, יומן תערוכת בולים לבבוד המאورو ודואר ארה"ב נאות להטיבע חותמת" דואר מיווחדת. על החותמת מופיע דגל ישראל ושם המדינה "ישראל" מודפס באותיות עבריות. מבחינת הציר איננה מרשים. כן מוטבע בחותמת שם המקום "וובסטר גרובס" ותא."

ಡיק בצורת קשת, שבוין השתים מופיע דגל ישראל, השם ישראל והתאריך 1948–1978. זה הפעם השנייה שדואר ארה"ב מטי' ביע חותמת לבבוד ישראל. עד כה לא הופיעו בארה"ב חותמות עם סיסמאות ישראליות, חוות מהאחדות שהוטבעו בתערוכות עם ראיי התיבות S.I.P. (איגוד אספני ישראל).

★

אנה פרנק בגרמניה

גרמניה המערבית הודיעה, כי במלאת 50 שנה להולדתה של אנה פרנק יופיע שם בול מיוחד לזכרה. עד כה לא הופיע בשום מדינה בול מיוחד לזכרה של אנה פרנק, הנערה היהודיה שנספהה בשואה ושהתפרנסה כסוציאלית לאחר שנטגלה יומנה מימי השואה.

בול גרמני אחר שיופיע בשנה הבאה יוקדש לפרופסור אלברט איינשטיין. זהו ונשין חור להנפיק בול איינשטיין בגרמניה, אחר שהחץ עה המקורית לפניי כמו מה שונם להנפיק שם בול איינשטיין נפלה בשל החוק ציבורי. נראה כי עתה מני וגמר עם ממשלה מערב-גרמנית להנפיק בול איינשטיין.

שירות הדואר בגיטו לובלין

ארני סטמפלר ארי

בישיבת היודנרט מ-8.2.41 הוחלט כי ה-
אחראי על מחלקי הדואר לבדוק אפשרות
לשילוח חבילות לרשות המועצות במסגרת ה-
תקנות הקיימות (מס' 5 א'), המאפשרת מש-
לוח חבילות לפלייטים מלובלין אשר התגورو
ברשות המועצות (שיטה שטופה בשנת 1939).
ב- 14.6.41 – הוחלפו פקידי הדואר לא
תיאום עם האחראי לפועלות הדואר.

מר קרשמאן היהודי כי הפקידים שפטורו שלא
רשותו עבדו בעבר ב-ב.-ס.ו. – "ערורה יהוי"
דית עצמאית". ניתן לקבוע כי לאחרái למח-
לקת הדואר, היהת עצמאית ממשית. מי הח-
ליף את הפקידים? קיימות סברות שונות, וכן
הראוי לחקור.

מעניין הפרט על גילי איסדרים בחלוקת
ה דואר של חבילות, שנמסרו לדין היודנרט
ב-8.12.41 באמצעות שלטונות ה-ס.ס. הווח-
לט כי האחראי לדואר יהיה אחראי אישית כל
יום במשך 2-3 שעות ויפקח על פעולות ה-
 דואר, וחיבר יהיה למצואו את האנשים ש"שוח-
חו באמצעות הטלפון שיחות בין עירוניות".

במצב שדר בגיוטו לובלין מבינות המגנו-
רים, מזון, מחלות, דכאותם של חלק מחבריו^י
היהודנרט בגיטו, ופעילות תקיפה של המש-
טריה היהודית שלא שיתפה פעולה עם היהודי-
ראט – כדי לחקור מי ומה היו השיחות
"הגנבות".

ב- 31.3.42 – התמנה חברו יודנרט חדשים –
12 איש. 6 הוחלפו ולא נתמונה האחראי לדואר.
חלק מהפקידים שעבדו עם היודנרט קיבלו
אישור "זכות" מיוחדם מהשלטונות לפי הור-
אות היודנרט לפני הגירוש הגדול. אישורים
אליה מאשרים כי הם חינויים ביותר ולא גורשו
הפקדים (ובן בינהיים). בין אלה היו עובדי
בית הקברות, 3 פקידי דואר (היהודים), 2 של-
חים ו- שליש מהמשטרת היהודית.

gingeo לובלין צומצם והוקם גיטו חדש קטן
יותר ב"מיידאן-טיאטארסקי" – ב- 19.4.42.
8.4.42 – בעוזרת גלוית דואר שנשלחה מ-

בעולות הדואר בגיטאות בזמן השמדת ה-
אוכלוסייה ע"י הנaziים, נחרכו במקומות בווד-
דים בלבד, (גיטו ואראשא, גיטו ליצמנשטי-
(לוז'), טרזין, קראקה וווד).
במחקרינו בנושא השואה, הקשור בקשרו-
ה דואר בין הגיטו לעולם החיצון, (מחנות ריכת,
מחנות העבודה, שלטונות הנaziים, בין מחנות
הידרכ ומחנות שבויי המלחמה וווד), גיליתי
מחנות ריכת וממחנות עבודה שלא מופיעים
בקטלוגים הרשמיים לגבי מחנות מכל הסוג-
ים בתקופת מלחמה" ע' 2. במשך המחקר ניתן
לראות את מהלך ההשמדה בפועל ואת צורת
חיי היהודים במחנות, שהלכו והוחדרו בשנות
1943. גילויים אלה נתקבלו מחקר דברי-ה דואר
השווים. התגלו ממחנות חדשים, שמות הבוג-
דים ובמציעים שונים שהתקיימו במחנות.

המחקר נעשה בצוותה קרונולוגית, כדי לאפס-
שר בדיקת מסמכים, חוותות- דואר, מכתבים
וכל חומר בולאי אחד.

העיר לובלין נכבה ע"י הגרמנים ב- 18.9.39
ותוך שלושה חודשים הוקם "יודנרט" בהרכבת
מלא. הפרוטוקול הראשוני של היודנרט נרשם
ב- 2.1.1940. באותו חודש הוקמו חלק משרותי-
ה דואר בגיוטו, לאחר אישור השלטונות על ה-
יהודים להכנס לבנייני הדואר המשלתיים.

ב- 1940.5.15 נקבע תשלום עבור דמי-מש-
לה: מכתב רגיל – 30 גрош; משלוח חבילות
ניתן באמצעות הדואר ברוח' לובהוטסקי 2.
השלטונות פתחו סניף דואר מיוחד בדרך
שיינטו דוסקא 22, לשימוש היהודים בלבד –
באוגוסט 1940. חלוקת הדואר הנכנס לגיטו
נעשתה ע"י סניף הדואר היהודי, שטיפל בכל
פריטי הדואר כולל מברקים, מכתבים וכו'.
עד לתקופה זו חולקו כ- 120,350 פריטים,
ונשלחו כ- 14,924 פריטים מהעיר ליטו. הרכ-
סה מדמי הדואר הסתכמה בסך של 18,849.64
זלוטי.

עם הרחבת פעולות הדואר נתמונה מר קראש-
מן הנהל את מחלקה הדואר בסניף הגיטו
לובלין ב- 5.2.1941.

ולסמן, מיכלסון ואינשטיין באי קלומרו

באאי קומורו הופיעה סידורת בולים עם בעלי פרס נובל, ביניהם שלושת המדענים ממוצא יהודי: ד"ר סולומון אברהם וקסמן, מדען אמריקאי, שיעיר פירסומו באנטיביוטיקה ובמיחזור הסטרופוטומיצין; אלברט אברהם מילסון, האמריקאי הראשון שקיבל את פרס נובל במדע; והשלישי הוא הפרופ' אלברט איינשטיין.

חותמת הולנדית למן ישראל
במלאות 25 שנה לאגדות בולאי ישראל בהולנד, נאות הדואר שם להטיב חותמת דואר מיוחדת לציוון המארע. נוטף על כך הדיפה האגדודה תווית תעומלה מיוחדת עם מגן-דוד וכחתובת "בולאות ישראל 1953-1978".

אנרי בריגסון בקונגו

בוליים כו- דואר לא

— מאת ד"ר שי. דגוני —

בשנים האחרונות נטה השוק בבולים של "מדינות" שאין לא שמע עליהם. מדינות ננסיות ומיינאיים וערים שהתחילה להוציא בולים מוקומיים, כשמטרתם היא, בראש וראשונה, בצע כסף. "מומחים" מיששו את דופק השוק והוציאו שעדרות סדרות עם ציורי דגים, פרחים, ציפורים, אוויאורים, ציורים ונושאים אחרים מה-בוקשים כולם.

באחזרונה הגיע גם תורה של " יודאיקה ". הרמב"ם מופיע על בול יקר בגדודת, אי רוחיק בים הקריבי, בול "שלום" (בעברית) מופיע במקסיקו ועוד. אלה לפחות בולי-דואר וטובי שיש כללה. לא כן "בולים" שאין בהם.

את שיא האבסורד מצאתי ב" יודאיקה " של בולי DAVAAR. "מדינה" זו מוציאה זה שנים בולים ובhem תМОנות כמו "יעיר צ'רצ'יל בישראל", "יעיר קנדי בירושלים", ואחזרונה גם "בול" יפה לבבז 35 שנה לתומורת ישראל,anganlıktı ve İngilizce, עם תכנית וכיוצאה בזה. מהי זו "דק" 22 פנ, שהם כ-7 ל"י. חיפשתי פרטיים על DAVAAR והנה הם :

זהו אי קטן בחוף סקוטיה, מספר תושבים בוי - 18 ((שמונה עשר). בימי הקיסר, כשהמדובר היה באוויר, מבקרים שם לפעם תיירים. העברת דואר-דואר אל מחוץ לא. אותן 18 התושבים מצאו לנכון לכבד דואר את תומור רת ישראל. וזהו דוגמא קלאסית ליצול הסני. סימונתיים של האספנים היהודיים.

הערה: מטעם המערכת כתבו לי אי "דבר" ובקשנו פרטים על הבולים והדו-ואר. למרבה הפליאה, המכtab הוחזר אליו עם הערת ה-דו-ואר הבריטי "לא ידוע, להחזיר לשולח..."

אקוֹלוּגִיה בָּבּוֹלְׁ חֲדֵשָׁ שֶׁל קָקָל

— מאת אריה לינデンבאום —

את שני הגלינות או לפחות את שורת השובלים. לאספni גליונות הונפקו גם שני גליונות מיניאטוריים, עם בול אחד בגלילון, בערך נקוב של 2 ל"י, כל אחדocabע שונה.

הבולים יפים למדי והערך הנקוב איננו גבוה, כך שאספן ממוצע, שאוסף בול מכל הוצאה, יסתפק בשורת הבולים ב-2 ל"י ובשני הגלינות המיניאטוריים, בני 2 ל"י כל אחד. בסך הכל ישלם بعد שבעת הבולים לא יותר מאשר 4 ל"י ועל כך איש לא יתרעם. שונה מצבם של אספni הגלינות, כי עליהם לא ריחמו הפעם.

לهم תעלה ההנפקה 134 ל"י (!). בולי קק"ל אפשר להשיג ישירות במפעל הבולים או אצל ד. פרלשטיין במוועדי האגודה בת"א, רוח' הס. 16.

נשלחו אלף מעתפות למשפחות שכולות

גם השנה הוצאה המחלקה להנצחת החיל שlide משרד הבטחון מעתפה זכרון מיוחדת שנשלחה לכל המשפחות השוכלות שיקיריהן נפלו על תקומה המדינה והגנהה.

כ-15,000 מעתפות נשלחו מבולאות בבול הזכרן, עם פרחי הילדים מתוך קיר הזכרן ב' יד-לבנים בפתח-תקופה, בצדורף אגרת מנת שד הבטחון, עוזר וייצמן, המסתיימת במלים אלו: "תהא זו שנה אהורה לשובל ונה שתצעידנו לךראת שלום".

המעטפה עצבה השנה בידי דפי דייגר שי-זכה במכרז מתקן 11 מעצבים שהציגו 16 יצירות. זו המעטפה ה-26 שהופיעה מטעם אגף השיקום שליד משרד הבטחון.

האקוֹלּוּגִיה עוסקת בחקר היחסים בין בעלי-החיים ובין גורמי הסביבה, המשפיעים על התנהגותם. עם גורמי הסביבה נמנים אקלים, צומת, יישובים (עיר, תיעוש וכט').

בזכות ההתפתחות המואצת של התעשייה והטכנולוגיה עולה בlij הרף רמת-החינוך של האוכלוסייה, אך להתפתחות זו יש גם השיליות על איכות החיים. ריבוי התעשייה גורם לזמן האור, הנרות וחופי הים, גם צפיפות האוכלוסין בעירם הגודלות משפיעה לדעה על איכות החיים. הסבל שנגרם לאוכלוסייה הגבר את מודעות הציבור לנושא האקוֹלּוּגִיה. בולו דו-זר ובולו תעוללה למיניהם נמצאים מותאים לשימוש אמצעי לחינוך ולהתראה מפני זהם. הקון הקימית לישראל תורמת הרבה לשיפור המצב, על ידי ייעורם של חבי ארץ נהר-בים. הייעור מגן מפני אבק, פית, ושאר מזהם למיניהם. העצים פולטים חמצן וקולטיים מהמנ דוחמצני ומטלרים את האויר. החדר-שות והיערות מתחנים במידה ניכרת את קשייה חותו של האקלים, בעיקר בעונת הקיץ.

בימים אלה הונפק בארץ בול חדש של הקק"ל שנושאו "אקוֹלּוּגִיה", שנועד לבילוי המוני — על תעוזות הגמר של התלמידים בתנאי הספר. הבול צויר בידי רות לוין מירוחשלים והודפס באופסט, אצל המdfsיס הממשלתי. מחר רצון לספק את דרישות בתיה-הספר והא-אשפניז, הופיעו גליונות בכמה צורות, אך נראה לנו שמספר האריציות מוגזם. הופיע גליון בן 55 בולים ואחד בן 30 בולים, ללא שובלמים. יש גליון אחד, בן 30 בולים, ואחד בן 15 בולים, עם חמישה שובלמים בכל גליון, שהצייר בכל שובל שונה, פירוש הדבר שהאספן חייב לרכוש

2000 דולר לשורת בולי בצלאל

לספק שורות מוכנות להפצה, והודפסו שורות עם מספר הגלין בלבד שאור בולי הגלין. ברוב הגלינוות נחתך הפס עם המספרים ואולם פה ושם הובאו לשוק גם שורות עם מספרים ואלה הנדרים עתה.

נתונים על בולים שמכירותם הופסקה

הכמות שמכרו (באלפים)	המחיר הנקוב	הערך	שם הבול
1,755	2.60	בולי ההתנדבות	
1,961	0.50	ציורי ילדים על השלום	
739	1.40	ציורי ילדים על השלום	
727	2.10	ציורי ילדים על השלום	
658	1.70	אמנות הציור — ליליאן	
657	1.80	אמנות הציור — ליליאן	
679	2.10	אמנות הציור — ליליאן	
640	3.30	בול להללי צה"ל — תש"ז	

שנת 1957 הביאה, ללא ספק, לראשונה ל- בולאות הישראלית את המושג "איןפלציה" בולאיית. זו השנה שהופיעו בה בולי הביטחון, בולי בצלאל עצמאיות 9, מוגדים, ותביל — כולם במחודדות שיא, שהביאו שפע כוה שה- שוק לא קלט. התוצאה הייתה — הווידת מחייבים קיצונית שלא עצרה עד היום הזה. מסתי- בר שיש כמה יוצאי דופן בבולים אלה. אףלו באלה שעברו כל בול ישראלי אחד. ברם אלה לא בכל אלבום מצויים.

בקטלוג "גרשון" 1978 שהופיע לא זמן ב- יי-ירוק ונניינו בולי ישראל וארץ הקדש, מצאנו שורות בולי בצלאל, או עצמאיות 9, עם שובל ועם מספר הגלין,علاה לא פחות מאשר מאלפיים דולר (על מעטפת יומן ראשון) ו-600 Dolar שורה בלתי חתומה. אכן לא יאמין... אגב לאלה "שלא זכרם את יוסף" נסיף שבאותה שנה היו כמה הנפקות שמתוך רצון

הדו"ר בגיטו לובלין (המשך מעמ' 13)

אפשר להבין מהן הסיבות לליקויים בניהול מח' דואר החבילות, לאחר חיסולם האחרון של 18,000 יהודי הגינו בשלושת השבועות של האחוריים לפני 1.5.42. בדין מ-29.6.42 ביוונרט הוחלט שבשבת וב חג יהיו כל משרד היונדרט סגורים פרט ל' לשכה המרכזית והדו"ר אשר יהיה פתוחים בין 9-12. ב-6.8.42, בחלוקת מהודשת של תפקידי נסמר ניהול הדואר שוב לקרשמאן. הגיעו חוסל ב-8.11.42 יהודי לובלין הועבר רוז למחנות ריכוז והשמדה במידנק, וחוסלו עם יתר היהודים עד נובמבר 43.

גיטו לובלין והגעה לגיטו וארשה נודע לפיקודו על גירוש 1400 יהודים ליום. גורשו 14,000 איש ונחרגו 2000 איש בתוך הבלתי גירוש מכונת ע"י משטרת הבטחון הגרמנית (S.D.) במצווף המשטרת היהודית הכהופה ל'. יודנרט. הגליה הגיעה ב-10.5.42 לgitto וארשה. 1.5.42 — י"ר היונדרט ד"ר אלטן התלונן על ליקויים מסוימים בפעולות הדואר.

ימים 1.5.42 הוחלט כי אחראי לדואר ינהל כל יום לפחות שעה וחצי בדיקות ופיקוח על פעולות הדואר, ועל הליקויים שהתגלו במח' לקת החבילות עם מזון שהגיע לתושבי הגטו. חבר היונדרט קרשמאן קיבל את התפקיד.

בولي לב	ולנטין	ז' גיג'ידמן
ת"א, אלנבי 111, פס' תמר טלפון 625003	רחוב ביאליק 25, תל-אביב טלפון 59001	יצוא וייבוא בולים ומטבעות קנייה, מכירה והערכתה
מקבילים מינויים לבולים חדשים מושאים, קלאסיים וישראל קנייה, מכירה והערכתה	* קונה ומוכר בולים מכירות פומביות ומינאים לבולי חולן	*
		ת"א, רח' אלנבי 94 (חדר 234) טלפון 611377

מהדורה חדשה של אלבום ישראל

ומעתפות "יום ראשון" — מספקים בהחלט את האספינים, המעניינים לידע מה שווי רכו' שם או המעניינים לרכוש או לקנות בולי דואר. במקורה האחרון חשוב לדעת, שהמחירים הקיימים בקטלוג "כרמל" הם מחירי ברוטו ויש גמישות רבה, מבחינת הסוחרים, בעת קניה או מכירה.

קטלוג "כרמל" מפרט מיני ואירועיות, כמו סוג הניר של הבולים, זרchan, סוג דבק וכמוון ניקוב, כמפורט בכל קטלוג, אך ייחדו בהיותו מודפס בצבע ובמספר הבולאים, המופיעים לפי קטלוג סקוט האמריקאי, מישל הגרמני ואירן הצרפתי.

קטלוג "תחביב" מהדורת 1979

מהדורת 1979 של קטלוג "תחביב", מן המותקיים בארץ, בערכתו של צבי פכטור, הוי פיעעה השבועי מוקדם מן הרגאל, לקראת תען רוכת "תביר 78". קטלוג זה, המופיע בפורמט גדול, בczęcie "מגןין", סוקר את כל בולי ישראל אל ביצורי המקובלות והוא עולה 25 ל"י בלבד. גם המחרירים הנקובים בו הם מחירי ברוטו והם מתיחסים לכל בול בנפרד. הקטלוג מכליל את מרבית הוואリアציות הקיימות בבול'אות הישראלית וכמוון, גם מעפות יום וראי' שווון. קטלוג "תחביב" מופיע בשחור לבן, ב- שתי שפות, עם מספר סודר לסדרות בלבד. אף כי המחרירים הנקובים בו גובאים מעת ממחורי השוק, משמש הקטלוג אינדיקטור טוב להערכת שוויים של הבולים. עיון בקטלוג מצ'יבע על מחירי השיא של בולי ישראל מן השנים הראשונות, עד רבעות לירוט לסייע.

אריה גלעד

קונה ומוכר בולי ישראל
חדשניים וחותומים (בכמהוות)
ת"א, רח' אלנבי 76 (חדר 12)
ת"ד 1979 — טל. 613840

אספני הבולים (בולי ישראל) יקבלו ודאי שמחה את בשורתו של דוני בולר, מבעל "כריית הבול", שחთם על הסכם עם חברת "הויז" (HAWID) הגרמנית ולפיו תורשה ה- כרייה הישראלית להשתמש בכיסי צלופן של חברות "הויז", היודיעם בעולםetus. וכי "הויז" הם פטנט של החברה ורק יצירות ייחדים רשאים להשתמש בהם. החברה מיפה אותם בדרך כלל לצורת פסים שkopim, על רקע שחזור. לצורך הכנת אלבום ישראל של "כריית הבול" תספק לה חברת "הויז" פסים שקוויים פים כאלה, שהדבקתם לאלבום תיעשה ב- "כריית הבול".

מהדורת 1978 של דפי "אלבום ישראל", הוא מתיחסים לבולים מיום העצמאות 1977 ועוד. يوم עצמאות 1978 כבר הוכנה עם פסי "הויז". היתרון בפסים אלה הוא שהם גמישים הרבה יותר ולופפים את הבול כך שאינו נופל מתוכו ה"ביס".

קטלוג חוותות הרכבת

י"ר חוג אספני בולי רכבות, אהרן רוסמן מחיפה, הביא לידיunto, שאספני בולים בנושא רכבות יכולים לקבל אצלם שימוש מזמין (קטלוג), הסוקר את כל הבולים והחותמות שהוצעו בארץ נושא זה. הקטלוג, שהחצא על ידי רוטמן, נפתח בחותמת הדואר הרוא- שנגה לכבוד רכבת-ישראל, שהוטבעה ב-1949.

הופיע קטלוג "כרמל" בצבעים

מהדורה מיוחדת של קטלוג "כרמל" לבול' ישראלי הוצאה לראשונה לערוכת "תביר 78". הבולים שבקטלוג הם בצבעים המקוריים של הבולים. זו הפעם הראשונה מופיע בישראל קטלוג מסחרי-צבעוני. בקטלוג "כרמל", ש- מחירו 60 ל"י, מוצגים כל בולי ישראל, כפי שהופיעו בדואר ישראל (לרוב ללא שובלים, מטעמי חסכו במקומות). קל להתרשם בקטלוג והפירוט של מחירי כל בול — לפי שובל, שובל חתום, בולים ללא שובלם, בודדים וסדרות

31 מדינות ליום המלכה

ברידס, סט. הלנה, דרום ג'ורגיה, (יוציאו את בוליהן ב-2 ביוני) ואילו — ברבדוס, בليו, איי קרייסטמס, פיגאי, איי גיברלטר, מאוריציוס, סט. קיטס, איי שלמה, סואזילנד, טריסטאן דה קונה וסומואה המערבית ב-21 באפריל.

גמבה הודיעעה על הוצאה ב-15 באפריל.

11 מדינות נוספות הודיעעו על הנפקת בולי יובל המלכה אולם לא בציור זהה. כל אחת תנפיק 1-4 בולים במתכונת רגילה. אלה הן מדינות: ברבודה (2 בולים באוגוסט), ברוני (3 בולים באוגוסט), גיברלטר (בולים, גליון-זכרון וקונגרס — ביוני), גורנסי (בול אחד במאי, הונג-קונג (2 בולים), איי מאן (בול אחד במאי), ג'רזי (2 בולים ביוני), גרפאלק (2 בולים ביוני), פיקטון (גליון-זכרון ביוני), סיריה-לאוניה (3 בולים ביוני), סיישל (4 בולים באוגוסט).

לא פחות מ-31 מדינות בחבר העמים ה- בריטי כבר הודיעו על הנפקת בולים לכבוד יום ה-25 להכתרת מלכת בריטניה אליזבת השנייה. הפעם תהיה זו מנתה מוכבדת למדוי של בולים שן, 20 מן המדינות (או הטוטטוויות) הנפקנה 6 בולים בצורת גליון-זכרון. בכל גליון שתי שורות של 3 בולים. בכל שורה בולים שני בולים עם סמלים — בעלי חיים מותק סמלי הממלכות (אחד בריטי ואחד של הארץ המנפיקה את הבולים). הבול השלישי בשורה, המופיע במרקם, מראה את דיקון המלכה לפי הפורטרט של פיטר גראן, פורטרט שלאי-שונה מופיע בבול דואר. השורה בת שלושת הבולים מופיעה פעמיים בכל גליון שבו שני שורות הבולים מופיע ציור תלהכה מלכותית בצורת הכרברה המהבה והסוסים ששימשו בשעת ההכתרה — והסביר לעלי החיים ה-

בולי הכתירה גם באיי קווק

לסידרת בולי הכתירה, שהנפיקו לאחרונה מדינתה חבר-העמים הבריטי במשך 25 שנה להכתרתה של המלכה אליזבת השנייה, יתוסף עד עשרות בולים בטוטטוויות שמחוץ ל"סוכנות הכתיר".

מאיי קווק נמסר על הנפקת 16 בולים בשלושה גליונות, עם תמונות המלכה ובאזור מלכותות. כמהן דומה הופיעה באוטוטקי (אחד מאיי קווק).

סידרת הכתירה של איי קווק משתכמת ב- 9.6 דולר ואילו סידרת אוטוטקי משתכמת ב- 11 דולר (!).

סמלים המופיעים בbolels. תמונה המלכה זהה בכל הבולים בעוד שבול שבעל החיים הסמליים שונים בכל מדינה. ס"ה יהיו כאמור, 20 הנפקות של 6 בולים שתסתכמה ב-180 בול (אם לא תתשפנה עד מדינות למבחן). לכל הבולים לימי חונקנה גם מעטיפות "יום ראשון" אחת לליון בן שישה בולים ואחת למחצית הגליון (3 בולים). תאריך ההופעה אינו אחד אולם הבולים הראשונים יופיעו כבר ב-15 באפריל. ואלה המדינות המשתתפות במצבם בולי היובל והארמי הופעת הבולים: איי אנסין, הטורינו-טוריה האנרכית הבריטית, איי הבתולה, איי קימן, איי פולקלנד, הקונדומינום של ה-

מחקר על הדואר הטורקי בא"י

מר אנטון שטייכלה מגרמניה עומד בראש קבוצה החוקרת את הנושא ופורסם את מציאותה ב"בולאי הישראלי" המופיע בגרמנית מדי שלושה חודשים. המאמר הראשון הופיע בחודש מרץ 1977.

מר שטייכלה פונה לכל הבולאים היוכלים לתורם למחקר ומבקש להביא לידיעת האسف נים את הדברים הבאים:

המחקר העמيق על הדואר הטורקי בזמן השלטון הטורקי בארץ ישראל של פ.ו. פולק ז"ל, שפורסם ב-1962 אינו עוד אקטואלי. מאז התגלתה חומר חדש ובלתי ידוע הן בשטח הארץ והותמת וחן בשיטה פעולות דואר אחרות. מטרתנו היא לדכו ולפרנס חומר זה.

אספנאים רבים בארץ רבות משותפים פעולה ומגישים את עורתם ע"י העברת מידע וחומר. היקף המחקר ויסודותיו תלויים בהרחבת הוג האספנאים שימציאו לנו צללים ותיירותם של החומר הבולאי בנושא, וכן פונמים לאספנאים אלה ומבקשים עורתם. דרישים לנו תצלומים של:

מכתבים וגוויות רשותים;
חותמות צנורה;

חותמות דואר צבאי.

כל אלה מתוקף השלטון האוטומי בארץ ישראל. הכתובת למשלו:

Anton Steichele Bauntal
20, Lange Strasse, D-3507
West Germany.

הסתדרות העובדים הלאומית בישראל

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז:
תל-אביב, רח' ביכורי העתים 23, טל. 250221

- * בחירה חופשית של הרופאים
- * עזרה רפואיית מלאה
- * פתוחה לכל אורת במלחת
- * סניטרים ברחבי המדינה
- * סניטוריום מרכז בירושלים

הוגש בתורו חבר קופת חולים לאומי
והבטיח את בריאותך

• בָּאֲגֹדָות •

תקנון לטערכות

בישיבת הוועד הפועל האחיפה (6.6.78) נדונה השתתפותו של השירות הבולאי בתערכות בולים וקידום הבולאות בארץ, תערכות "תביר", עטון ההתאחדות ושנותן.

לאור הביקורת שהושמעה בקשר לטערכות "תביר" נתמנתה ועדה, לפי הצעת מר ברק ומרד שטקל שתחבר תקנון לטערכות לאומיות שיישמש את המאגרנים בכל תערכות. לעומת זאת: ברק, שטקל, סינק, אוקו וטשללי.

התאחדות נתנה חסotta לקיוטנות נוער בו-אי בטבעון המאורגן ע"י משרד החינוך ב- ניהולו של מר יולין מנהריה. כמו כן הוחלט להטמוך במפעל המוסיאון הפסיכיאטרי לדואר השואה בקבוץ תל-יצחק ביוםתו של מר נפתלי לי צחר ולਊדת הקשר נבחרו: דנק, לין, ויגוצי-קי ווילוס.

בולדאים בהתיישבות העובדת

בהתיישבות העובדת יש בולדאים רבים, אולם בשל פיזור היישובים קשה לקיים חוגים קבועים שיישתתף בהם מספר אספנאים מתקבל על הדעת. כמה נסיבות של התארגנות לא עלו יפה. רק בישובים מעטים פועלים עדין חוגים בו-לאים מאורגנים — בכפר מנחם, ברמת מנשה ובగבים. עתה משתמש התארגנות חדשה ב- כמה מועצות אזוריות וכפי שכותב לנו זלמן בן-יצחק, מקיבוץ עברון, יש סיכוי שיתארגנו כ-120 אספנאי בולים במקומות האזריות של געתון, נעמן וסולם צור.

בפגישה הראונה, שהתקיימה ביוזמו של בן-יצחק בבניין המועצה האזורית געתון, השתרפו 26 אספנאים, אולם התברר שבאזור מצוין אספנאים רבים ויש להם עניין בחוגים בול-

אים לפיתוח התחביב להחלפת דעות. המעניינים בפרטים יפנו אל זלמן בן-יצחק, קיבוץ עברון, ד. ג. אשדרת.

איספו בולי דורר ישראל

בול רוחה חברתיות ובולי מועדים תשל"ט

השירות הבולאי
ירושלים, תל אביב, יפו, חיפה, טבריה,
נהריה, קריית שומרה, עפולה, נתניה,
רחובות, אשקלון, באר שבע, אילית,
ג.ת. לוד.

הבא לביתך תחביב
אמיתי — היה מני
בשירות הבולאי